

«Նորժամանակի կրթություն» ՀԿ

*ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ
ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ
ԴԱՍԸՆԹԱՑ*

*ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՆՔ*

Հետազոտության թեման՝

Բարոյական արժեքներ

*Առարկան՝ **русский язык***

*Հետազոտող ուսուցիչ՝ **Աննա Կիրակոսյան***

*Ուսումնական հաստատություն՝ **Արտաշատ քաղաքի Հ.Ճզնավորյանի
անվան հ5 հիմն. դպրոց***

Թեման՝ Բարոյական արժեքներ

Հարցը՝ Որո՞նք են բարոյական արժեքները, դրանց դերը և կարևորությունը հասարակության մեջ

Կատարող՝ Կիրակոսյան Աննա

Բովանդակություն

Ներածություն.....	Էջ4
Գլուխ I Բարոյական արժեքներ.....	Էջ7
Բարոյական արժեքների բնութագրերը.....	Էջ8
Գլուխ II Երեխայի բարոյական արժեքներն ու բնավորությունը.....	Էջ12
Եզրակացություն.....	Էջ14

Ներածություն

Մինչ բարոյական արժեքներին անցնելը նախ եկեք հասկանանք, թե ինչ է, առհասարակ արժեքը:

Արժեքն աշխարհի յուրահատուկ ընկալումն է, որը ձևավորվում է ոչ միայն ձեռք բերված գիտելիքի և ինֆորմացիայի այլև սեփական կենսափորձի վրա:

Մշակույթը խիստ կապված է մարդու արժեհամակարգի հետ: Նեղ իմաստով՝ արժեքը մարդու համար իրի, առարկայի կամ երևույթի դրական նշանակությունն է: Արժեքը մարդու վերաբերմունքն արտահայտող ցուցանիշ է, որի կարևոր կատեգորյաներից են՝ **հավատն ու սերը**:

Հավատը ծնում է հույս և մղում մարդուն ապրելու, ստեղծելու արարելու: Հավատը դառնում է կողմնորոշիչ մարդու կյանքի և գործունեության համար: Մարդիկ քանի դեռ ապրում են՝ հավատում են, քանի դեռ հավատում են՝ ապրում են:

Սերը մյուս մարդկանց հետ միավորվելու ձգտումն է: Միրո մեջ միավորվում են մարդու արժեքային պատկերացումները: Այն բաղկացած է մի քանի մակարդակից՝ այլասիրությունից, եսասիրությունից, սեր հավասարների միջև, սեր անհավասարների միջև:

Այլասիրությունը ուրիշին սիրելու, իսկ եսասիրությունը սեփական անձը սիրելու երևույթն է:

Սերը անհավասարների միջև, երբ սերը տալիս ես առանց վերադարձի ակնկալիքի: Միրո այդ ձևն անվանում են մայրական:

Սերը հավասարների միջև, երբ ինչքան տալիս, այնքան էլ ստանում ես: Օրինակ՝ եղբայրական սերը:

Ըստ Հերգելի սիրո ճշմարիտ էությունն այն է, որ հրաժարվես ինքդ քեզ գիտակցելուց, մոռանաս քեզ ուրիշի «ԵՄ»-ի մեջ և այնուամենայնիվ, այդ կորսվածության ու մոռացվածության մեջ առաջին անգամ գտնես և տիրապտես քեզ: Արժեքները բավարարվում են սուբյեկտի կենսական պահանջմունքները և իմաստավորում են կյանքը: Սուբյեկտների արժեքները միավորվելով կազմում են մի ամբողջական համակարգ:

Բարոյականություն կամ մորալ բարոյականության ուսումնասիրության օբյեկտ, սոցիալական հասկացություն, որ կատարում է մարդկանց վարքի կարգավորման ֆունկցիա հասարակական կյանքի բոլոր բնագավառներում:

Մորալ կամ բարոյականություն բառը ներմուծվել է Ցիցերոնի կողմից: Լատիներեն **mores** նշանակում է հասարակական բարքեր, չգրված կանոններ: Բարոյականությունը պատմական երևույթ է:

Ծագելով մարդկանց հասարակության ձևավորման վաղ աստիճաններում այն զարգանում է տնտեսական և այլ հարաբերությունների փոփոխման, մարդկության նյութական և հոգևոր կուլտուրայի առաջադիմության ընթացքում:

Համամարդկային տարրերի հետ միասին բարոյականության մեջ մտնում են նաև պատմականորեն անցողիկ և դասակարգային նորմաներ, սկզբունքներ, իդեալներ և այլն:

Բարոյականության փիլիսոփայությունը հայտնի է որպես **էթիկա**, որը փիլիսոփայության ճյուղերից մեկն է և ուսումնասիրում է բարոյականության հարցերը:

Սովորաբար էթիկան հանդես է գալիս բարոյականության, մորալի հոմանիշ և երբեմն ավելի նեղ իմաստով նշանակում է որոշակի խմբերի կամ առանձին մարդկանց բարոյական սկզբունքներ և ավանդույթներ:

Մակայն բարոյականություն հասկացությունը առավելապես վերաբերում է փորձով ձևավորված հայացքների ոլորտին կամ ուսուցանում է աձնական վարքագծի կանոններ(Իմանուիլ Կանտ), իսկ էթիկան առավելապես սկզբունքների համակարգին է վերաբերում կամ փիլիսոփայությանը և նրա տեսական հիմնավորմանը (Արիստոտել):

Հասարակական գիտակցությունից բացի բարոյականության մեջ պակաս դեր չի խաղում անհատական գիտակցությունը:

Չնայած մարդիկ հաճախ փոխանակվում են բարոյական արժեքների և էթիկական արժեքների մասին, մեկը և մյուսը տարբերվում են:

Էթիկական արժեքները կազմված են մի շարք նորմերից կամ ուղեցույցներից, որոնք կարգավորում են անհատների վարքը, ինչպիսիք են ճշմարտությունը, արդարությունը ազատությունը և պատասխանատվությունը:

Մինչդեռ բարոյական արժեքները վերաբերում են հասարակության համար ընդունված գործելակերպերի կամ սովորույթների ամբողջությանը, որոնք ուղղված են գործողության ճիշտ կամ բացասական տարբերակման սահմանմանը:

Հիմնվելով հասարակության կողմից մշակված բարոյական պատկերացումների վրա, յուրացնելով դրանք դաստիարակության պրոցեսում՝ անհատը կարող է զգալիորեն ինքնուրույն կերպով կարգավորել իր վարքը և դատել իր շուրջը տեղի ունցող ամեն ինչի բարոյականության մասին: Դրա շնորհիվ բարոյականության մեջ հանդես է գալիս ոչ միայն որպես սոցիալական վերահսկողության օբյեկտ այլև որպես նրա գիտակից սուբյեկտ, այսինքն՝ որպես բարոյական անհատ:

Բարոյական գիտակցության բոլոր ձևերը միանում, կազմում են տրամաբանորեն կարգավորված մի համակարգ, որը թույլ է տալիս ոչ միայն հանձնարարել, այլև որոշակի ձևով հիմնավորել և գնահատել բարոյական գործողությունները:

Հասարակական կյանքի տարբեր բնագավառների նկատմամբ բարոյականության մեջ ձևավորվում են հատուկ կանոններ

(աշխատանքային, պրոֆեսիոնալ, կենցաղային, ընտանեկան

բարոյականություն): Դրանք կազմում են բարոյականության միայն

հարաբերականորեն ինքնուրույն բնագավառները, որոնք ունեն մի միասնական

հիմնավորում:

Բարոյական արժեքները նորմերի և սովորույթների ամբողջություն են, որոնք հասարակության կողմից փոխանցվում են անհատին և դրանք ներկայացնում են գործելու լավ կամ ճիշտ ձևը:

Այսպիսով բարոյական արժեքները թույլ են տալիս տարբերակել լավն ու վատը, ճիշտն ու սխալը:

Բարոյական արժեքները ներմուծվում են վաղ մանկությունից ծնողների կամ հեղինակավոր գործիչների կողմից, իսկ հետագայում՝ ուսուցիչների կամ դասախոսների կեղմից:

Նրանցից շատերը որոշվում են նաև մեր դավանանքի դավանանքով, և շատ ուրիշներ այնքան արմատավորված են մեր մեր հասարակություններում, որ դրանց խախտումը կարող է հանգեցնել իրավական պատժամիջոցների:

Բարոյական արժեքներ են, օրինակ, ազնվությունը, համերաշխությունը, հավատարմությունը բարությունը և այլն:

Բարոյական արժեքների միջև կան որոշակի հիերարխիկ մասշտաբներ, որոնք բախման ընթացքում մեզ ստիպում են առաջնահերթություն դասել մեկը մյուսի նկատմամբ:

Բարոյական արժեքները էական են հասարակություններում ներդաշնակության և համակեցության մթնոլորտ ձեռք բերելու համար, այս իմաստով դրանք կարող են կարգավորվել հասարակության կողմից սոցիալական պատժամիջոցների միջոցով, մասնավոր կամ երկրի իրավական օրենսգրքում նախատեսված տույժերի կամ պատժամիջոցների միջոցով:

Գլուխ I

Բարոյական արժեքներ

«Բարոյական արժեքներ» ասելով՝ հասկանում ենք այն վեհ գաղափարները, պատվիրանները, ուսուցումները, որոնք ապահովում են մարդու բարոյական արժեքները՝ տրված Աստծո կողմից, հաստատված Քրիստոսի պատվիրաններով, ուսուցումներով:

Այլ կրոններ կամ պետական համակարգեր ևս ունեն բարոյական արժեքների մղող օրենքներ և պատվերներ, սակայն քրիստոնեության բարոյական արժեքներն անհամեմատ վեր են մնացած բոլորից:

Քրիստոնեությունը խոսում է աստվածային շնորհի մասին, որով մարդն իր կամքով, գործակից լինելով աստվածային նախախնամությանն ու գորակցությանը, կարողանում է ապրել բարոյական և առաքինի կերպով, իսկ սայթաքելու դեպքում էլ մաքրվել ու սրբվել կատարված մեղանշություններից:

Բարոյական արժեքները դրանք գաղափարներ և համոզմունքներ են, որոնք մարդիկ ունենում են այն մասին, թե որ վարքն է ճիշտ և որ վարքը սխալ:

Ասում են մարդն ունի բարոյական արժեքներ, երբ ունի սովորույթներ և նորմեր, որոնք համարվում են դրական և լավ ուրիշների բարեկեցության համար:

Բարոյական արժեքների օրինակներ են՝
անկեղծությունը, առատաձեռնությունը, հարգանքը , բարությունը կամ ալտուիզմը
(հոգատարություն այլ անձանց բարեկեցության կամ շահերի մասին):

Սրանք վարքեր են որոնք լավ են համարվում: Հետևաբար այս տեսակի արժեքներ
ունեցող անձը բարոյական է:

Բարոյական արժեքները բացարձակ արժեքներ են, որոնք կապված են բարու և չարի
հետ: Դրանք կախված են յուրաքանչյուր հասարակության մշակութային
շրջանակից, որոնք ժամանակի հետ փոփոխվում են:

Դրանց ձևավորումը վաղ տարիքից ուղղակիորեն ազդում է անհատի վրա, ուստի
արժեքները սովորաբար փոխանցվում են տոհմաձառի և այն միջավայրի փորձի
միջոցով, որում յուրաքանչյուր մարդ զարգանում է:

Յուրաքանչյուր մարդ ինքնուրույն է որոշում ապրել բարոյական արժեքների
շրջանակի համաձայն, որպեսզի այդ որոշումն ընդունվի ազատ և անկախ:

Այս տրամադրվածությունը մարդուն կհանգեցնի շատ ավելի մարդկային
կատարողականի և մարդը կլինի ավելի լավը:

Բարոյական արժեքների բնութագրերը

Բարոյական արժեքները և ընդհանուր առմամբ, արժեքների ամբողջ շրջանակը, ունեն
մի շարք ընդհանուր հատկություններ, որոնք հեշտությամբ կարելի է ճանաչել
արժեքները տարբերելու վարքային այլ ձևերից: Այս բնութագրերի
համապատասխանությունը սովորաբար շատ ակնհայտ է, բայց պարտադիր չէ, որ
բոլորը բավարարվեն՝ ստանդարտը որպես արժեք դիտարկելու համար:

Այս հիմնական բնութագրերը հետևյալն են՝

• Դրանք կապված են մարդու հիմնարար հույզերի հետ:

Բարոյական արժեքները բնութագրվում են, քանի որ դրանք անմիջականորեն
կապված են մարդու էական հույզերի հետ: Այս կատեգորիայի մեջ կան
սեր, հավատարմություն, մեղավորություն և զայրույթ:

. Վերացական են

Դա այդպես է, քանի որ դրանք մտավոր կառուցվածքներ են, որոնք սկսվում են իրերի մեկնաբանությունից՝ հաշվի առնելով անհատի մշակութային շրջանակը և նրանց սեփական կյանքի փորձը: Վարքի այս օրինաչափությունները թույլ են տալիս մեզ լավը վատից տարբերել, դրանով իմաստ տալով բուն կյանքին և հետապնդելով մարդկանց գերազանցումը:

. Դրանք անհատական են և կոլեկտիվ

Չնայած դա հակասական է թվում, կան որոշակի արժեքներ, որոնց դրսևորումը կլինի հավաքական (հասարակության շրջանակներում), իսկ մյուսները՝ ավելի անհատական տեսլական ըստ յուրաքանչյուր անհատի տեսակետի:

. Նրանք հիերարխիկ են

Բարոյական արժեքներն աշխատում են առաջնահերթ կառուցվածքով, քանի որ յուրաքանչյուր մարդ և յուրաքանչյուր հասարակություն դրանք կազմակերպում է ըստ իրենց կարևորության բուրգի գագաթին դնելով նրանց, ովքեր առավել կարևոր են գործողությունների և վերաբերմունքի կազմաձևման համար:

. Դրանք պատմական են

Արժեքները մարդկանց և հասարակությունների էվոյուցիայի և հասունության գործընթացի արդյունք են:

Ահա թե ինչու դրանք հիմնարար տարրեր են ժողովրդի մշակույթի սահմանադրության մեջ:

. Դրանք կարող են տարբեր լինել ըստ յուրաքանչյուր մշակույթի

Հաշվի առնելով դրաց պատմական առանձնահատկությունները բարոյական արժեքները տարբեր են՝ կախված այն հասարակությունից, որտեղ դրանք արտահայտվում են:

Չնայած կան ընդհանուր տարրեր, բայց յուրաքանչյուր մշակույթ զարգացնում է իր պատկերացումները, թե ինչն է ճիշտ կամ սխալ, և այդ հասկացություններից կառուցվում է բարոյական արժեքների համակարգ, որը դրան արձագանքում է:

. Դրանք ճանաչվում են համապատասխան

Արժեքների այս տեսակը բնութագրվում է նրանով, որ հիմնված է մարդկային ամենաբնական հույզերի վրա: Այդ պատճառով մարդիկ ընդհանուր առմամբ ընդունում են այդ արժեքների գերակցությունը մյուսների նկատմամբ:

Սրանք արժեքներ են, որոնք վերաբերում են համակեցության հիմնական զգացողություններին: Այդ պատճառով մարդկության համար հեշտ է համարել դրանք շատ կարևոր:

• Կարող են բխել կրոնից

Կրոններին բնորոշ է ուղեցույցները և ուղեցույցների պարունակությունը կապված այն բանի հետ, թե ինչպես պետք է վարվեն այդ դավանանքի հետ նույնացող մարդիկ:

Այս օրենսգիրքը, որպես կանոն սահմանում է, թե որն է ճիշտ և ինչը սխալ՝ համաձայն կասկածի տակ դրված հավատքի, այնպես որ դրանք կարող են համարվել բարոյական արժեքների աղբյուր, որոնք գործում են որպես անհատների վարքը պայմանավորող ուղեցույց:

Քանի որ կրոնը սերտորեն կապված է որոշակի հասարակական մշակույթի հետ, վարքի օրենսգիրքը նույնպես կախված կլինի որոշակի համատեքստից: Օրինակ՝ սա է պատճառը, որ որոշ դավանանքներ ճիշտ են համարում բազմակնության մեջ ապրելը, իսկ մյուսները սխալ:

• Բարոյական արժեքների ձևավորում

Ժամանակի ընթացքում անհատի կամ հասարակության արժեքային շրջանակը աստիճանաբար կառուցվում է:

Մա նշանակում է, որ դրանք նախշեր չեն, որոնք ապրում են անհատների գենետիկ կոդում, այլ ավելի շուտ, որ դրանք մոդելավորվում են ամբողջ կյանքի ընթացքում փորձի կուտակմամբ:

Այս իմաստով բարոյական արժեքները փոխանցվում են սերնդեսերունդ ինչը կարևորում է կրթության կարևորությունը ինչպես ընտանիքի ներսում, այնպես էլ դպրոցական միջավայրում, քանի որ 2 միջավայրն էլ հանդիսանում են հիմնական ուսուցման օղակները՝ մարդիկ:

Մեկ այլ աղբյուր, որի մեջ անհատը դաստիարակվում է արժեքներով, որոշ դավանանքի կամ հոգևոր հոսանքի պրակտիկայում է, քանի որ այն մեծապես ազդում է այն բանի վրա, թե ինչպես պետք է մարդ իրեն պահի համաձայն այդ ժողովրդի հղումային համակարգի: Նրանք տեղի են ունենում այն ժամանակ, երբ անձը միանում է կազմակերպության կամ խմբի:

Այս պահին նրա անձնական արժեքները պետք է լինեն բնածին և հարմարեցված խմբի արժեքների շրջանակին, որպեսզի նա կարողանա հանգիստ լինել և զարգացնել պատկանելության զգացում:

• Վերակազմավորում

Հաշվի առնելով այս ամենը, կարևոր է նշել, որ արժեքների շրջանակը կարող է փոփոխվել և վերադասավորվել, քանի որ մեկը ավելի շատ կյանքի փորձ ունի:

Դա պայմանավորված է նրանով, որ ճանապարհին ինչպես ուրիշների, այնպես էլ շրջակա միջավայրի մոդելավորման ազդեցությունը փոխում է այս սխեման և ի վիճակի է այն հարմարեցնել ինչպես պատմական պահին, այնպես էլ յուրաքանչյուր անհատի հանգամանքներին:

. Բարոյական արժեքների օրինակներ

Բարոյական արժեքներն այն վարքագիծն են, որը մարդուն ապահովում է կյանքի զգացողությամբ, որով ձգտում է կատարելագործել իր մարդկային որակներն ու արժանապատվությունը, ուստի որոշ արժեքների կամ այլ արժեքների կից կյանք վարելը անհատական և ազատ որոշում է:

Արժեքները գոյակցում են անհատների մեջ, և ներքին բախումներ կարող են առաջանալ՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուրին տրված կարևորությունը: Խմբում տարբերությունն առավել ուշագրավ է, քանի որ յուրաքանչյուր մարդ փոխանցում է առաջնահերթությունների և կարևորության տարբեր կարգ:

Հիմնական բարոյական արժեքները հետևյալն են՝ **սեր,**

ընկերություն, շնորհակալություն, հարգանք, բարություն, առատաձեռնություն, խոնարհություն, ազնվություն, արդարադատություն, քաջություն, ինքնատիրապետում:

. Սեր

Դա, թերևս, բարձրագույն արժեք է, քանի որ բացահայտում է հատուկ նշանակություն վերաբերմունքայլ էակի նկատմամբ, հաշվի առնելով, որ այն ունի շատ բարձր անձնական անշահախնդրություն:

. Ընկերություն

Դա այն է, երբ երկու անձանց կամ մարդկանց խմբի մեջ կա անշահախնդիր հուզական կապ, որը նրանց թույլ է տալիս ներդաշնակ հարաբերություններ հաստատել:

. Շնորհակալություն

Հենց այդ վերաբրմունքն է, որ պետք է ժամանակին ճանաչել ստացված օգուտը, դա երախտագիտություն ցուցաբերելն է: Այս արժեքը արտացոլվում է այն բանի մեջ, որ որոշ մարդիկ ազնվորեն ճանաչում և գնահատում են այն ջանքերը, որոնք որոշ մարդիկ ձեռնարկում են ուրիշներին բարեկեցություն ստեղծելու համար:

. Հարգանք

Դա ենթադրում է առարկայի, հանգամանքի կամ անձի, այդ թվում՝ ինքն իրեն ընդունելը և գնահատելը: Արժեքի տակ գործելը խանգարում է մյուսին նվաստացնել կամ վնասել, քանի որ դու միշտ գործում ես իսկական ուշադրության ներքո:

. Բարությունը

Դա այն որակն է, որ ունի մարդ արարածը լավը լինելու, ուրիշներին և իր շրջապատին ցույց տալու համար, որ նա կարող է գործել նրանց օգտին՝ ցուցաբերելով մեղմություն և բարձր անշահախնդրություն:

. Առատաձեռնություն

Դա այն վերաբերմունքն է, որի միջոցով դուք ինքներդ ձեզ տալիս եք՝ առանց դրա

դիմաց

ինչ-որ բան ակնկալելու, նպատակ ունենալով օգնել նրանց, ովքեր դրա կարիքն ունեն:

• Խոնարհություն

Դա համեստ լինելու հատկությունն է՝ ի դեմս քո ունեցածի և այն, ինչ դու ես որպես մարդ:

Մյուսի հանդեպ հարգանք հասկացության մի մասը և իրականությանը հարմարեցված ինքնապատկեր:

• Ազնվությունը

Դա որակ է, որի միջոցով անձը գործում է ստից և խաբեությունից հեռու, այդ պատճառով էլ նա թափանցիկ է իր վարքագծում և միշտ կապված է ճշմարտությանն ու պաշտպանությանը:

• Արդարադատություն

Դա այն վարքն է, որի ներքո անձը արդար է կամ արդար, հաշվի առնելով, որ դա սկսվում է բանականությունից և արդարությունից:

Քանի որ բարոյական արժեքները վարվելակերպի ուղեցույցներ են, որոնց թույլ են տալիս տարբերել բարին չարից և գործել ըստ այդմ, բարեգործության միջոցով ուրիշների հետ առատաձեռն անձը և նաև աջակցում է նրանց, ովքեր պահանջում են, արդար որոշումներ կայացնում և միշտ ապրում են: Ճշմարտությանը կցված է այն մարդը, ով գործում է բարոյական արժեքների ներքո:

• Քաջություն

Մարդը համարձակություն է ցուցաբերում, երբ որոշում է կայացնել գործողություն՝ անկախ դրա մեծ դժվարությունից կամ դրա առաջացրած վախից: Այս բարոյական արժեքը շատ օգտակար է ապրուստի համար, քանի որ այն անմիջականորեն կապված է այն կյանքի նպատակներին կենտրոնանալու և ձգտելու հետ, որոնք մենք ինքներս ենք դնում:

• Ինքնատիրապետում

Դա հասարակության համատեքստում ամենակարևոր բարոյական արժեքներից է: Ինքնատիրապետումը զարգացնելը ենթադրում է խուսափել իմպուլսիվ բառերից և գործողություններից, որոնք կարող են վեճեր և թյուրիմացություններ առաջացնել համայնքի անդամների շրջանում:

Այսքանով, որքանով յուրաքանչյուր մարդ առաջնահերթ է համարում արտացոլումը, քան իմպուլսիվ արձագանքելը, հնարավոր կլինի խուսափել կոնֆլիկտային իրավիճակներից:

Գլուխ II

Երեխայի բարոյական արժեքներն ու բնավորությունը

Բարոյական արժեքները չափանիշներ են, որոնք օգնում են մարդուն ճիշտ և սխալ սահմանել, լավը և վատը:

Այս հասկացությունը անհրաժեշտ է առօրյա կյանքում ազնիվ և արդար որոշումներ կայացնելու համար:

Բարոյական զարգացումը կարևոր գործընթաց է, որը պետք է սկսի վաղ մանկությունից:

Հետևելով բարոյական արժեքներին՝ երեխաները կարող են զարգացնել լավ բնավորություն և դրական անձնական հատկություններ:

Երեխայի ընտանիքը կարևոր դեր է խաղում երեխային աջակցելու և վերահսկելու գործում:

Արժեքների կարևորության մասին

1. Օգնում են ձևավորել դրական բնավորության գծեր, կարեկցանք, հարգանք, բարություն, խոնարհություն և այլն:
2. Օգնում են երեխային տարբերակել ճիշտը սխալից, լավից և վատից: Ի վերջո, սա նպաստում է ռացիոնալ մտածողության և շրջապատող աշխարհի վերաբերյալ օբյեկտիվ դատողության զարգացմանը:
3. Ձևավորում են երեխայի տեսակետը կյանքի տարբեր կողմերի վերաբերյալ վերաբերմունքի և համոզմունքների համակարգ:
4. Բարձրացնում են երեխայի ինքնավստահությունը և օգնում նրան լավատես մնալ նույնիսկ դժվարին իրավիճակներում:

5. Հանդիսանում են որպես ուղեցույց, որն օգնում է երեխային խուսափել հասակակիցներից, սոցիալական ցանցերից կամ ընդհանուր առմամբ հասարակության բացասական ազդեցությունից, քանի որ նրանք մտնում են պատանեկություն և հասուն կյանք:

6. Նպաստում են սոցիալական կյանքի բարձր չափանիշների հաստատմանը, որոնք օգնում են հասարակության զարգացմանը որպես ամբողջություն:

Վաղ մանկությունից մինչև հասուն հասուն տարիքը նպաստում է երեխայի բարոյական զարգացմանը:

Ինչպե՞ս բարձրացնել բարոյական արժեքները երեխայի մեջ:

1. Դարձեք ձեր երեխայի համար կրկնօրինակման մոդել:

Երեխային դասախոսելն անհիմաստ է, եթե չկատարվի այն, ինչ նրան սովորեցվում է: Երեխաներն ավելի լավ կսովորեն տրվածը՝ հետևելով մեր օրինակին:

Հետևաբար պետք է լինել ազնիվ, խոնարհ, պատասխանատու և կարեկցող:

2. Կիսվեք փորձով երեխայի հետ:

Գրքերի պատմությունները, որոնք երեխային սովորեցնում են ազնվության կամ արդարության մասին, լավն են, բայց կյանքի պատմությունները նույնիսկ ավելի լավն են:

Ծնողը պիտի կիսվի երեխայի հետ իր կյանքի փորձով՝ երեխայի մեջ բարոյական հատկություններ սերմանելու համար:

3. Օգնեք ձեր երեխային գործնականում սովորել բարոյական արժեքեր:

Ծնողը կարող է, օրինակ, ցույց տալ նրան, թե ինչպես կարելի է քաղաքավարիորեն խոսել ուրիշների հետ, օգնել նրանց, ովքեր գտնվում են ծանր իրավիճակում, չեն պարծենում և այլն:

4. Շփվեք ձեր երեխայի հետ պարզ ու ուղիղ:

Ծնողը պիտի խոսի բարոյական արժեքների մասին իր երեխայի հետ, երեխան կարող է հասկանալ:

Կարելի է օգտագործել կյանքից վերցրած օրինակներ, բարոյական արժեքներն ուսուցանելու համար:

Բարոյական արժեքները երեխայի անհատականության շինանյութերն են:

Մարդ ինքն է որոշում ձևավորել երեխայի մեջ համոզմունքներ ու վերաբերմունք տարբեր իրերի նկատմամբ, թե ոչ:

Սա կոզնի երեխային դառնալ մտավոր ուժեղ և անսասան մարդ:

Եզրակացություն

Բարոյական արժեքները պարտադիր հատկություններ են, մեր հասարակության մեջ, որոնցով պետք է օժտված լինի յուրաքանչյուր անհատ:

Բարոյականությունը դա մարդու ամենա վեհ արժեքներից է:

Բարոյական արժեքները այնքան կարևոր են յուրաքանչյուր երեխայի և մարդու կյանքում, որ դրանց միջոցով ձևավորվում են դրական բնավորության գծեր, սեր և հարգանք միմյանց հանդեպ, բարություն, արդարություն, ընկերություն և այլն:

Անհատական գիտակցությունը ևս բարոյականության կարևորագույն ճյուղերից է:

Այդ դեպքում անհատը կարողանում է ինքնուրույն կերպով կարգավորել իր վարքը և շուրջը տեղի ունեցող բարոյականության մասին:

Բարոյական արժեքները մարդու մոտ պիտի զարգանան դեռ վաղ

մանկությունից, քանի որ «բարոյական արժեքները նորմերի և սովորությունների ամբողջություն են, որոնք հասարակության կողմից փոխանցվում են անհատին և դրանք ներկայացնում են գործելու լավ կամ ճիշտ ձևը», ըստ այդմ երեխան կդառնա ազնիվ, արժանապատիվ և վեհ գաղափարի տեր մարդ:

Երեխայի զարգացման փուլերում մեծ դեր են խաղում դպրոցում՝ ուսուցիչը, տանը՝ ծնողը, իսկ չափահաս տարիքում արդեն դասախոսները, սակայն յուրաքանչյուր երեխայի կյանքում ամենակարևոր դերը խաղում է ընտանիքը:

Ընտանիքը յուրաքանչյուր երեխայի համար ամենագլխավոր օրինակն է, իսկ ծնողը կրկնորինակման ամենագլխավոր մոդելը:

Բարոյական արժեքները նպաստում են երեխայի ռացիոնալ մտածողության և շրջապատող աշխարհի վերաբերյալ օբյեկտիվ դատողության զարգացմանը, ձևավորում են երեխայի տեսակետը, վերաբերմունքը և համոզմունքները:

Մարդը դառնում է մտավոր ուժեղ և անսասան այն դեպքում, երբ օժտված է բարոյական արժեքներով և տիրապետում է էթիկայի բոլոր նորմերին՝ լինել ճշմարտախոս, արդար և պատասխանատու:

Յուրաքանչյուր մարդ ինքնուրույն է որոշում ապրել բարոյական արժեքների շրջանակին համաձայն, որպեսզի այդ որոշումն ընդունվի ազատ և անկախ, թե ոչ:

Այս տրամադրվածությունը մարդուն կհանգեցնի շատ ավելի մարդկային կատարողականի և մարդը կդառնա ավելի լավ մարդ:

ԻՆՉ Է ԱՐԺԵՔԸ:
ՄԱՐԴԸ ՈՐՊԵՍ ԱՐԺԵՔ

ՄԱՆԵ ԿԻՐԱԿՈՍՅԱՆ ՑԱ